

Myšlenka (očekávání na ni) / Nápad (očekávání na něj)

Lev Šestov (7485, str. 68, § LXIX) říká, že zvláště usilovně přemýšlíme v těžkých chvílích života že však píšeme jen tehdy, když už nemáme co na práci.

„Potřebujeme-li přemýšlet, nemáme bohužel náladu na psaní.“ To není tak docela pravda. Především nejde nebo alespoň nemusí jít o to, zda máme nebo nemáme náladu na psaní. Psaní je někdy nutností či spíše povinností, posláním. Samo přemýšlení není jen naše činnost (ve smyslu aktivního vytváření, formování myšlenek), nýbrž také a dokonce v těch vrcholných okamžicích otevřené očekávání na myšlenku, na nápad. A někdy ovšem nápad přichází sám, nevolán, ba neočekáván: a pak je třeba jej zaznamenat, neboť hrozí, že jej či spíše na něj zapomeneme, tj. že nám třeba zmizí a už znovu nepřijde. Tak je tomu zejména tehdy, když odpočíváme nebo děláme něco okrajového, nebo dokonce když spíme a nápad nás probudí. Právě v takových chvílích je třeba nepodlehnout pohodlnosti, ale být kdykoli připraven vše odložit, vstát a jít onen nápad, onu myšlenku zapsat. Možná, že to neplatí pro ty, kdo mají vynikající paměť, ale pro všechny nás ostatní je zapsání nápadu naprostou nezbytností. Zápis nám také umožní se po čase k myšlence vrátit a přezkoumat, zda je opravdu tak cenná, jak se nám zprvu zdálo. Z toho důvodu je třeba také takovou myšlenku alespoň zčásti vypracovat a nezůstat jen u několika slov poznámek pro připomenutí. Pro vážně pracujícího myslitele je důležité a přímo instruktivní, když při novém zpracování tématu může své aktuální myšlení konfrontovat s tím, jak o věci myslil před lety.

(Písek, 980927-1.)